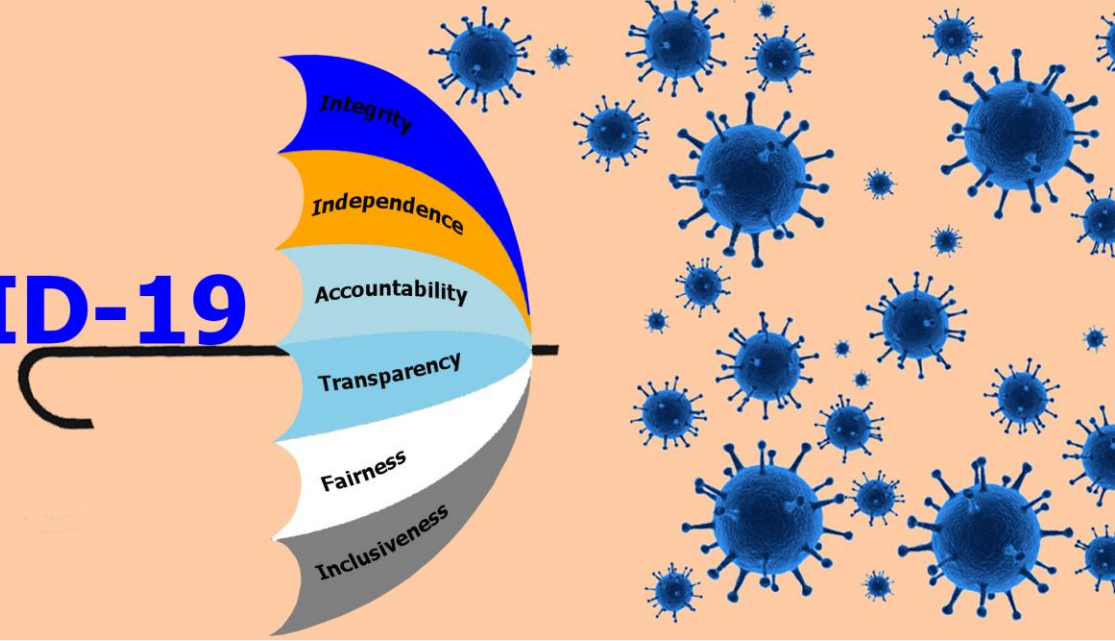
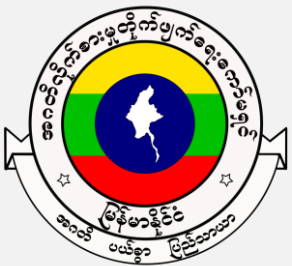

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၇၉)

“ပွင့်လင်းမြင်သာမှု”

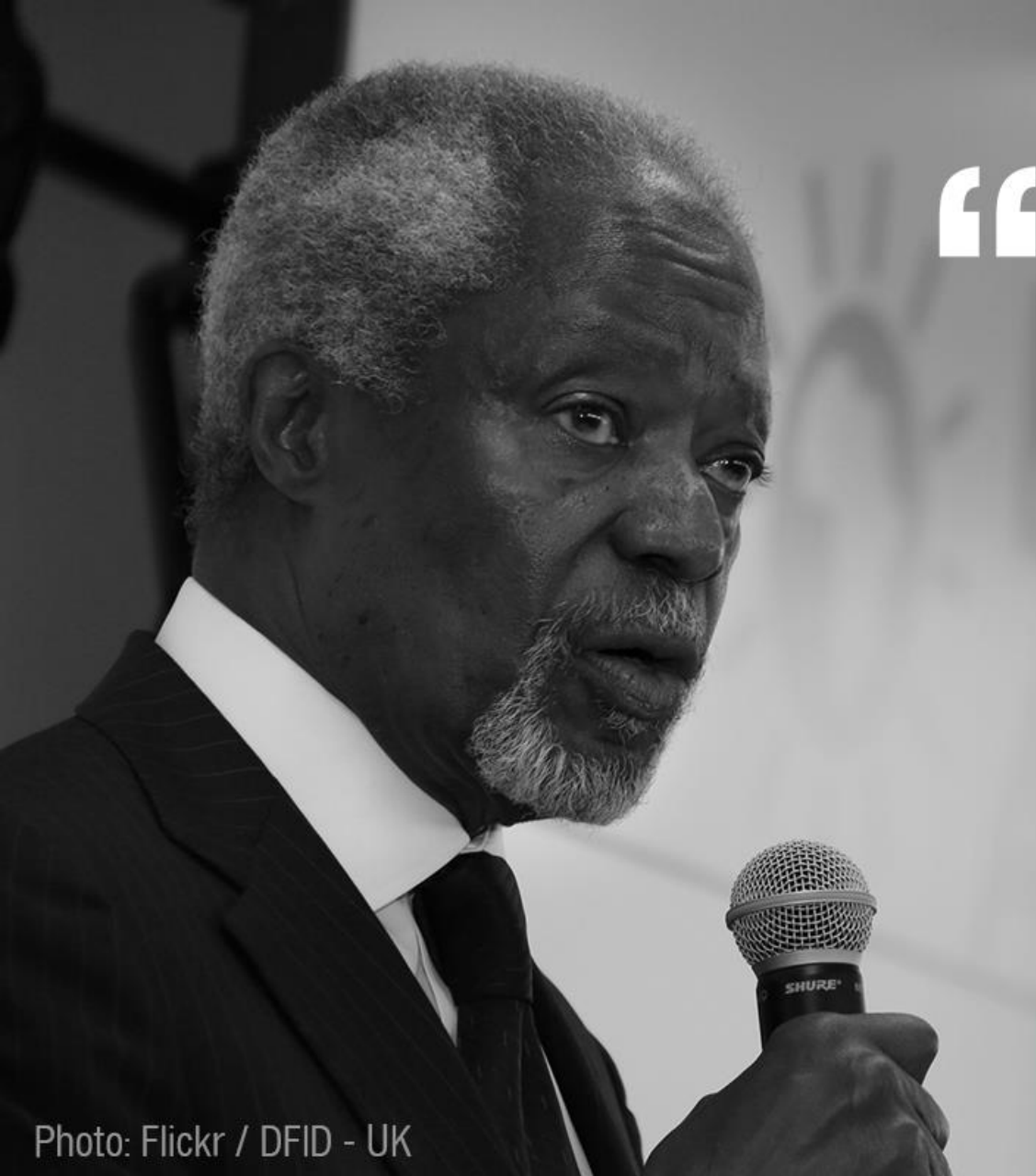
ACC Against COVID-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet
21.9.2020

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

Prof.Dr.Aung Tun Thet
26/10/2020

“

အဂတိလိုက်စားမှုသည် ရောဂါဟု ဆိုပါက
ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည်
ကုသမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိကပါဝင်ရမည့်
အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။

Kofi Annan,
Former UN Secretary General &
Nobel Peace Prize laureate.

Photo: Flickr / DFID - UK

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ အချက်အလက်များအား အများပြည်သူသိရှိစေရန် ဖော်ပြခြင်း၊
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ၏ စည်းမျဉ်းများနှင့် အထောက်အထားများအား တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှု ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်မှုအား တိုးတက်လာခြင်း။

TRANSPARENCY

- စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့်နှင့် အဂတိလိုက်စားသော အပြုအမူများဖြစ်နိုင်ခြေများကို လျော့ချခြင်း
- သတင်းအချက်အလက်ရရှိရန် အဟန့်အတားများအား လျော့ပါးစေခြင်း
- စိစစ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ခွင့်ပြုခြင်း၊
- ဖမ်းဆီးခံရနိုင်ခြေမြင့်မားလာစေခြင်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုကို ဟန့်တားခြင်း၊

TRANSPARENCY

- **Asia Development Bank (ADB) and Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)**
- အစိုးရအပေါ် အများပြည်သူများ ယုံကြည်မှုရှိစေရန် ပျိုးထောင်ခြင်းသည် အရေးကြီးခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုအား ထိရောက်စွာ ဟန့်တားခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- ပြည်သူ့ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးခြင်း၊
- အစိုးရ၏ သုံးစွဲမှု၊ မူဝါဒနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပြည်သူများမှ ပါဝင်နိုင်ရေး အတွက်အခွင့်အလမ်းများ မြင့်မားလာစေခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စာမှုအား တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာမူဝါဒတစ်ခု ချမှတ်ထားခြင်းသည် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်ခြင်း

ပြည်သူ့ အမြင်၏ စွမ်းအား

- နိုင်ငံရေးအာဏာ ကျင့်သုံးနေသူများ၏ မှားယွင်းသောလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- ယင်းသို့သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းနှင့်အတူ ပြည်သူများမှ ဆန့်ကျင်တွန်းလှန်နိုင်သော အခွင့်အရေးများရှိခြင်း၊
- အများပြည်သူ၏ စောင့်ကြည့်မှုထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အကြောင်းအရာမရှိခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုသိရှိရန် အများပြည်သူ၏ အခွင့်အရေးရှိခြင်း၊
- အဂလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ

UNCAC

- အဂတိလိုက်စားမှုအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည် အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရာတွင် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်ခြင်း၊
- အပိုဒ် ၁၀။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ “---အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆိုဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တို့ပါဝင်သော အများပြည်သူဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မြှင့်မားလာခြင်း”

UNCAC

အစိုးရများ

- ၁။ လုပ်ထုပ်လုပ်နည်းများ ချမှတ်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိစေခြင်း၊
- ၂။ ပြည်သူများအနေဖြင့် အစိုးရနှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံနိုင်မှု လွယ်ကူရှင်းလင်းစေခြင်း၊
- ၃။ အများပြည်သူဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍတွင် အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်နိုင်ခြေ အန္တရာယ်များအပါအဝင် သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ခြင်း၊

UNCAC

- အပိုဒ် ၁၃ (၁)(ခ)
- အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်သူများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ တက်ကြွစွာပါဝင်မှုအား မြှင့်တင်ရန်၊
- ထိုသို့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ သတင်းရယူပိုင်ခွင့်ကို အာမခံချက်ပေးခြင်း၊

UNCAC

- သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်မှု၊
- အစိုးရများနှင့် အခြားသော အများပြည်သူဆိုင်ရာ အဖွဲ့များမှ သတင်းများတောင်းခံရန် နှင့် ရယူရန် နိုင်ငံသူ/သားတို့တွင် အခွင့်အရေးရှိခြင်း၊

UNCAC

- အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရန်အတွက် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ရှိခြင်းသည် အရေးကြီးခြင်း၊

“ လူတစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးအား ကာကွယ်ရန်၊

“ အလွဲသုံးစားပြုမှုများ၊ မှားယွင်းသော စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုကို စောင့်ကြည့်ရန်။”

အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအား အများပြည်သူ သိရှိစေခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အစိုးရမှ သတင်းအချက်အလက်များအား ကြိုတင်ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊
- အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ရိုးရှင်းစေခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင်သည့် နည်းလမ်း၊
- သတင်းအချက်အလက် ရရှိစေရေးအတွက် သမားရိုးကျနည်းလမ်းဟောင်းများထက် ကျော်လွန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် သတင်းအချက်အလက် ရပိုင်ခွင့်
- ပွင့်လင်းမြင်သာ အစိုးရ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ
- ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာသည့်အချက်အလက် (OD4D)

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ပွင့်လင်းပြီး နာလည်ရန်လွယ်ကူသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူများအား ထောက်ပံ့ပေးရန် အစိုးရအား တိုက်တွန်းခြင်း၊
- E-Government စနစ်များဖြင့် လုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအား Internet မှ ထောက်ပံ့ခြင်း၊
- အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းစေခြင်းဖြင့် အများပြည်သူသိရှိသုံးစွဲ နိုင်မှု မြင့်မားလာစေခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေများနှင့် အခွန်ထမ်းတို့၏ ငွေကြေးများကို အစိုးရမှ အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း၊ အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုကိစ္စရပ်များ ပြဋ္ဌာန်းမှု၊ ရွေးကောက်ပွဲပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ရလဒ်များကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူများမှ တိုက်ရိုက်ရယူနိုင်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားခြင်း သို့မဟုတ် သံသယဖြစ်ဖွယ် အပြုအမူများအတွက် ပြည်သူများ၊ သတင်းနှင့်စာနယ်ရင်းသမားများ၊ ပညာရှင်များနှင့် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ စိစစ်ထုတ်ဖော်ခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မှားယွင်းမှုများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းမှုများကို အလွယ်တကူ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- တိတ်တစိတ်လျှို့ဝှက်စွာဖြစ်ပေါ်နေသော တရားမဝင် ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ဟန့်တားခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- ဥပဒေနှင့်အညီ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူခွင့်ရှိခြင်း၊
- တောင်းခံစရာမလိုပဲအများပြည်သူဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ သတင်းအချက်အလက်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုများအား စုံစမ်းဖော်ထုတ်ခြင်းကို လွယ်ကူအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- နိုင်ငံဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အကျိုးစီးပွားတို့အား ထုတ်ဖော်ကြေညာခြင်း၊
- ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မြှင့်တင်ခြင်း၊
- အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှု စုံစမ်းဖော်ထုတ်ခြင်းအား ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ဌာနဆိုင်ရာမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

E-GOVERNMENT နှင့် အချက်အလက်များပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- သတင်အချက်အလက်များအလွယ်တကူရရှိစေနိုင်ခြင်း၊
- တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အများပြည်သူအတွက် သုံးစွဲမှုများ၊
- သတင်းနှင့်စာနယ်ဇင်းပညာရှင်များ၊ သုတေသနပညာရှင်များအနေဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်စေနိုင်သည့် ကဏ္ဍအတွင်းရှိ အချက်အလက်များကို စေ့စပ်စွာကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အဂတိလိုက်စားမှုအား ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ဟန့်တားရန်အတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည် အရေးပါခြင်း၊
- ရေရှည်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တစ်ခုတည်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုများလျော့နည်းအောင် မဆောင်ရွက်နိုင်ပါ။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- အများပြည်သူများအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များ လက်လမ်းမှီခြင်း၊ ရရှိခြင်း၊
- ပြည်သူများ အနေဖြင့် ရရှိသောအတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြု၍ အဂတိ လိုက်စားသူများအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- သက်ဆိုင်သည့် အာဏာပိုင်များထံ သတင်းပေးပို့ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားသော နိုင်ငံရေးသမားများအား နောင်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲမပေးခြင်းဖြင့် ထုတ်ပယ်ခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

- ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆောင်ရွက်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဖြင့်တင်ခြင်းအပေါ် အလေးထားခြင်း၊
- ပြည်သူများအနေဖြင့်ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန် ပြည်သူများ၏ စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်မားရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း တပြိုင်နက်တည်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုများကို ဆန့်ကျင် ပြောဆိုကြရန်

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

Prof.Dr.Aung Tun Thet
26/10/2020